

Riksdagen Uppteckningar vid EU-nämndens sammanträden 2016/17:48

Fredagen den 14 juli

§ 1 Jordbruk och fiske

Statsrådet Sven-Erik Bucht

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 12 juni 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för jordbruk och fiske den 17–18 juli 2017

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar EU-nämndens ledamöter god morgon och välkomna till denna sommar-EU-nämnd som, vi tror ska vara den sista innan det blir ett litet uppehåll. Särskilt välkommen är landsbygdsminister Sven-Erik Bucht för återrapport och information och samråd om jordbruks- och fiskerådet.

Vi börjar som vanligt med att fråga ministern om det finns något att återrapportera från tidigare rådsmöten utöver det som kommit till nämnden skriftligt.

Anf. 2 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Jag är beredd att svara på frågor utöver det som vi har lämnat skriftligt.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor med anledning av återrapporten? Jag finner inte så; vi tackar för detta och lägger den till handlingarna.

Vi går in på information och samråd inför rådsmötet som ska hållas den 17–18 juli och börjar med dagordningspunkt 4, Ordförandeskapets arbetsprogram.

Anf. 4 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Sedan den 1 juli är Estland ordförande i rådet, och som traditionen bjuder kommer de att presentera sitt ordförandeskapsprogram.

På jordbrukssidan prioriteras arbetet med den framtida gemensamma jordbrukspolitiken efter 2020. En annan viktig fråga är förenkling, som kommer att behandlas i ombudsförslaget under hösten. Ordförandeskapet kommer även att prioritera arbetet med lantbrukarnas ställning i livsmedelskedjan samt handelsrelaterade jordbruksfrågor. Arbetet mot antibio-

tikaresistens fortsätter under hösten genom förslag om veterinära läkemedel och läkemedel i foder.

Vad gäller fiskefrågor kommer ordförandeskapet att fokusera på fastställande av fiskemöjligheter för nästa år och förvaltningsplanen för Nordsjön. Diskussioner kommer också att inledas om Europeiska havs- och fiskerifonden samt frågan om en flerårig förvaltningsplan för Östersjölaxen.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen på den dagordningspunkten.

Vi går till dagordningspunkt 5, Meddelande från kommissionen om läget avseende den gemensamma fiskeripolitiken och samrådet om fiskemöjligheterna för 2018.

Anf. 6 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

På rådsmötet informerar kommissionen om sitt årliga meddelande om fiskemöjligheter för 2018. Det är alltså inte en beslutspunkt utan ett meddelande där kommissionen redogör för de principer som kommissionen kommer att tillämpa för höstens förslag om fiskemöjligheter.

Precis som i förra årets meddelande är det främst fokus på hur man ska uppnå målen i den gemensamma fiskeripolitiken om maximal hållbar avkastning senast 2020 samt för landningsskyldigheten som ska införas gradvis fram till 2019.

Kommissionen beskriver i meddelandet att framsteg görs för att nå målen men att det kvarstår utmaningar, inte minst i Svarta havet och Medelhavet. Kommissionens principer för fiskemöjligheter är i korthet att fiskemöjligheter ska fastställas enligt vetenskaplig rådgivning för MSY, maximal hållbar avkastning, till 2018 och att förvaltningsplanen ska tillämpas så länge det är förenligt med MSY-målen i den gemensamma fiskeripolitiken. Om det inte finns exakt vetenskaplig rådgivning ska fiskemöjligheterna grundas på den bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivningen.

För bestånd som kommer att omfattas av landningsskyldighet ska fiskemöjligheterna anpassas för att återspegla fångsterna snarare än landningar. Det beror på att de fångster som tidigare kastats ut nu ska föras i land.

För bestånd som delas med tredjeländer ska kommissionen verka för överenskommelser som är förenliga med målet i den gemensamma fiskeripolitiken.

Regeringen är positiv till kommissionens meddelande och anser att det bidrar till att öka transparens och framförhållning inför de kommande förslagen om fiskemöjligheter för nästa år.

Anf. 7 ORDFÖRANDEN:

Jag förstår att regeringen här ser att det är en informationspunkt men att det kan bli en viss diskussion vid bordet, och det är därför som ni också föreslår en generell ståndpunkt för detta. Det är därför bättre att vi klubbar det som en sådan.

Anf. 8 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Fru ordförande! Bara som en komplettering till de hav som landsbygdsministern nämner kan man nämna torsken i Östersjön som en central utmaning, som också ligger oss väldigt nära.

2016/17:48

14 juli

Anf. 9 MIA SYDOW MÖLLEBY (V):

Det nämns flera gånger här att det ska luta sig mot forskning, vetenskaplig rådgivning och grund. "Den bästa tillgängliga vetenskapliga rådgivningen" var ett uttryck som användes, och i förslaget till standpunkt står det att den vetenskapliga rådgivningen utgör grunden för beslutet.

Jag undrar om det betyder att Sverige menar att vi ska följa havsforskningsrådet Ices rekommendationer. Eller vad betyder egentligen de här uttrycken om forskning?

Anf. 10 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

När det gäller frågan om Östersjötorsken, som Jesper Skalberg Karlsson tar upp, är den en utmaning att hantera. Till och med vetenskapen känner ju osäkerhet inte minst om det östra beståndet som till storlek är mycket litet. Man har inte riktigt grepp om det ännu, och det gäller då att använda försiktighetsprincipen.

Vad gäller frågan från Mia Sydow Mölleby är det givetvis så att Ices rådgivning är någonting som vi följer, men som jag nämnde om torsken: När vi saknar underlag och vetenskapen inte vet är det försiktighetsprincipen som ska gälla.

Anf. 11 JESPER SKALBERG KARLSSON (M):

Tack, landsbygdsministern, för det svaret! Det är ju väldigt bra att Sverige är ett av få länder som faktiskt går på Ices rekommendationer och är offensiva när kvoterna ska förhandlas. Sedan blir det inte alltid såsom vi tycker, men det är välkommet att vi i Sveriges riksdag har en ganska bred samsyn om just vetenskapligheten.

När det gäller Ices rådgivning och den vetenskap som ligger bakom kan det vara så att det i framtiden kommer att finnas bättre sätt att mäta på som ger oss mer data. Här kan man väl bara säga att utöver att vi är ense om att vi bör följa rådgivningen så ska Sverige vara en konstruktiv part om vi någonsin ska uppdatera och förändra olika kriterier för den. Men det kanske inte är läge just på detta möte, eftersom det är en informationspunkt.

Anf. 12 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag har inget att invända. Det är precis som Jesper Skalberg Karlsson säger: Vi är brett politiskt överens om hanteringen på det sätt som beskrivs.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för den av regeringen här redovisade inriktningen, utan avvikande meningar.

Vi går till dagordningspunkt 6, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter.

Anf. 14 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Jag vill inledningsvis säga att vi har en utvecklad ståndpunkt som vi har hanterat sent i går eftermiddag och som vi inte har hunnit skicka in till er skriftligt. Det handlar om en tänkt röstförklaring, och jag ska återkomma till detta efter föredragningen.

Jag vill också betona att dagordningspunkten på måndag om ekologisk produktion inte innebär ett formellt antagande av rättsakten. Ministern ska endast bekräfta sina röster som avgavs vid SJK den 26 juni. Det formella antagandet sker först i höst, troligtvis vid oktoberrådet, efter att EU-jurister har finjusterat texten.

Vid det sista tredjepartssamtalet den 28 juni lyckades parterna till slut nå en överenskommelse om en ny förordning om ekologisk produktion. Förhandlingarna har pågått i över tre år och har varit komplicerade. Vi har arbetat aktivt under hela förhandlingsprocessen för att förordningen ska ta hänsyn till de produktionsförutsättningar och förhållanden som råder för den ekologiska produktionen i Sverige.

Sverige har efter flera års förhandlingar avsevärt förbättrat förslaget. Sverige har lyckats få gehör för i stort sett alla svenska prioriteringar. Till exempel finns de flesta av viktiga produktionsundantag kvar. Regeringen har också i förhandlingarna bidragit till att hänsyn kommer att tas till utvecklingsländernas förutsättningar och produktionsförhållanden vid import.

I sista stund lyckades Sverige dessutom driva igenom ett fortsatt undantag för avhorning och en generös förlängning av odling i avgränsade bäddar. Det sistnämnda är ännu inte avgjort, utan det finns fortfarande möjligheter för Sverige att bevaka och påverka förutsättningarna för produktionsformer på lång sikt. Därför valde vi att stödja kompromissförslaget i ständiga jordbrukskommittén den 26 juni. En kvalificerad majoritet av medlemsländerna kan stödja förslaget, och en svensk röst är inte utslagsgivande. Förslaget kommer med andra ord att genomföras oavsett hur Sverige röstar.

Genom att göra sig förhandlingsbar och visa kompromissvilja har Sverige fått gehör för två viktiga prioriteringar som vi behåller undantag för – avhorning och ett förlängt undantag att odla på avgränsade bäddar. Om Sverige inte hade varit förhandlingsbart hade dessa sannolikt kompromissats bort i slutförhandlingarna med Europaparlamentet. Regeringen avser därför att ge sitt stöd även vid ministerrådet den 17 juli.

Avslutningsvis har jag förstått att flera av er efterfrågar en röstförklaring på måndag. Då det inte rör sig om ett formellt antagande kan man inte avge röstförklaring nu, utan det får vi i sådana fall göra i höst när frågan kommer upp igen.

På måndag avser regeringen att bekräfta ja-rösten men också nämna att vi av olika skäl ändå inte är helt nöjda. Vi skulle också på måndag kunna avisera att vi avser att avge en röstförklaring vid ett antagande. Vi skulle i förklaringen kunna nämna att även om överenskommelsen ser mycket bättre ut än kommissionens ursprungliga förslag så är vi inte helt nöjda.

Det finns delar av regelverket som fortfarande kan komma att medföra problem, då överenskommelsen hämmar utvecklingen för vissa växthusföretag genom att begränsa en utökad areal. Förslaget går emot kommissionens intentioner om ökade innovationer, vilket kan begränsa det ekologiska jordbruket.

Avslutningsvis skulle vi kunna nämna att vi ser fram emot kommissionens rapport baserad på vetenskapliga fakta och som tar hänsyn till länders geografiska skillnader och olika klimat.

Anf. 15 ESKIL ERLANDSSON (C):

Tack, statsrådet, för redovisningen! Vid det här tillfället säger jag för min del att jag kan nöja mig med den avisering som landsbygdsministern gör om en svensk röstförklaring när det formella ställningstagandet kommer.

Jag vill dock samtidigt påpeka att jag tycker att det är viktigt nu sedan vi har antagit livsmedelsstrategin i Sveriges riksdag att vi står för en utveckling av svensk produktion. Regeringen har dessutom antagit målet att specifikt den ekologiska produktionen ska utökas, och då tycker jag att det är underligt att man här kan gå med på att det blir status quo på en viss del av den ekologiska produktionen. Det regelverk som vi nu säger oss vara beredda att anta hämmar ju faktiskt den utveckling som är på gång och som vi vill se i vårt land.

Till detta ska läggas att vi i Sveriges riksdag är överens om att vi ska ha regelförenklningar. Det system man nu håller på att bygga upp ger ytterligare regler. Det riskerar dessutom, vilket jag kanske tycker är allra värst, att resultera i ett handelssystem med rätt att odla i de avgränsade bäddarna.

I samband med att ett generationsskifte, en företagsöverlåtelse, sker vill en ny innehavare av en verksamhet för det mesta utöka verksamheten. Detta tycks inte vara möjligt med det system som vi nu är beredda att anta. Jag tycker verkligen att Sverige ska påpeka detta och göra vad vi kan för att ta bort den hämsko som med detta system uppstår för utveckling av den produktion som den svenska regeringen säger sig vilja utveckla.

Anf. 16 JOHAN HULTBERG (M):

Fru ordförande! Tack, ministern, för föredragningen! Det förslag som nu ligger på bordet är, precis som ministern påpekade, mycket bättre än det ursprungliga förslaget – därmed inte sagt att det är tillräckligt bra. Jag vill instämma i allt som Eskil Erlandsson sa. Det är minst sagt bekymmersamt att förutsättningarna för svensk ekologisk produktion att utvecklas faktiskt blir sämre med detta förslag.

Jag vill också påminna landsbygdsministern om vad han själv sa i nämnden så sent som den 9 juni: "Avslutningsvis vill jag också betona att jag inte kan stödja ett förslag som skulle innebära försämringar av dagens ekoregelverk som skulle hota den svenska ekologiska produktionen och dess utveckling."

Det förslag som nu ligger om de avgränsade bäddarna innebär just att möjligheterna för den ekologiska växthusproduktionen att utvecklas i Sverige begränsas. Detta ser jag, precis som Eskil Erlandsson, mycket allvarligt på.

Men jag inser också förhandlingsläget, och i det läge där vi nu befinner oss delar jag uppfattningen att Sverige gör bäst i att stödja den framförhandlade kompromissen. Jag tycker också att det är viktigt att vi avger röstförklaringen och att regeringen också omgående påbörjar arbetet med att säkerställa goda villkor även efter det att det nu framförhandlade undantaget löper ut 2030.

Det är bra att denna öppning finns, att kommissionen ska avge en rapport om hur förutsättningarna ser ut i de olika länderna, och att dörren inte är helt stängd för möjligheten att ha avgränsade bäddar i den ekologiska produktionen även efter 2030. Men Sverige måste som sagt redan nu agera för att försöka få till en förlängning av det undantaget.

Det är olyckligt att regelverket blir på det här viset och att förutsättningarna för investeringar i ekologisk produktion försämras. Precis som Eskil Erlandsson nämnde går detta stick i stäv med regeringens ambition att öka den ekologiska produktionen i Sverige.

Det är viktigt att regeringen inte lutar sig tillbaka nu och tycker att man har nått en seger i och med denna kompromiss. Det är möjligtvis ett fall framåt, men mycket arbete återstår för att faktiskt få till långsiktiga och goda villkor för den svenska ekologiska produktionen.

Anf. 17 MIA SYDOW MÖLLEBY (V):

Vi ser också problemen med detta förslag. Det som har varit grunden för att detta över huvud taget ska göras – att man ska göra det enklare, utöka den ekologiska produktionen, garantera rättvis konkurrens och öka trovärdigheten – uppnås inte med detta förslag. Vi anser att det snarare blir en konflikt mellan de nationella systemen, till exempel Krav, som funkar ganska bra, och en detaljerad EU-reglering.

Vår uppfattning är att vi inte ska vara med och rösta ja till detta utan faktiskt motsätta oss kompromissförslaget, som i praktiken innebär att det blir svårare att bedriva ekologisk odling i Sverige. Vi ska jobba för att utöka den ekologiska odlingen, inte tvärtom.

Anf. 18 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Ordförande! Till skillnad från Mia Sydow Mölleby tycker jag inte att vi ska rösta nej. Vi ska säga ja till detta eftersom det ändå är en delseger, ett steg framåt. Jag tycker definitivt att det är bra, och det är en riktig bedömning att vi skulle riskera att detta går om intet om vi nu inte skulle vara med på det. Jag tycker alltså att det är viktigt.

Det som både Johan och Eskil har framfört ställer jag mig naturligtvis bakom, och jag tror att vi är många här i rummet som gör det. Undantaget löper ut 2030. Vad händer sedan? Regelverket medger inte en utveckling under tiden utan gäller bara befintliga avgränsade odlingsbäddar. Det kommer naturligtvis att bli ett trixande med hur man gör. Jag ser detta som ett bekymmer; det är en hämsko.

Vi måste jobba vidare, men i dagsläget ser jag som den enda möjligheten att vi säger ja till detta och sedan inte slår oss till ro. Sverige och regeringen måste jobba vidare med att flytta fram detta ytterligare så att vi kan utveckla den ekologiska produktionen för framtiden.

Anf. 19 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Från Sverigedemokraternas sida delar vi i stort de synpunkter som Erlandsson, Hultberg och Nordell har framfört. Vi skulle vilja beskriva detta förslag som mindre dåligt, men det är såklart positivt att regeringen ändå har lyckats få gehör när det gäller de kanske allra värsta sakerna i det ursprungliga förslaget.

Vi undrar också rent generellt hur pass problematiskt regeringen anser att förslaget är för utvecklingen av den ekologiska produktionen i Sverige. Anser man att detta sätter upp allvarliga hinder, eller tror man att det finns en framkomlig väg i alla fall?

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Jag har också några frågor för att det ska vara helt klart vilket mandat vi ger. Ministern nämnde att man i ståndpunkten skulle kunna nämna de synpunkter och den oro som framförts. Betyder detta att ministern kommer att nämna detta redan vid rådsmötet nästa vecka? Om jag förstår det rätt är medlemsstaterna ändå tillfrågade att så att säga confirm ett beslut i jordbrukskommittén. Detta är väl med anledning av att ordförandeskapet behöver höra hur landet ligger när det gäller förslaget, och det är väl rimligt att man då också måste säga något om synpunkterna även om man inte lämnar en formell röstförklaring. Men om man avser att göra det är min fråga helt enkelt om Sverige kommer att ta ordet i den rundan.

Jag har ytterligare frågor som handlar just om det stora och komplexa regelverket. Jag förstår på branschaktörerna i Sverige, men även på dem som jobbar på europeisk nivå, att man är orolig för att det kommer att vara problematiskt att införa och att man inte i dagsläget har kontroll över alla konsekvenser.

Har kommissionen eller några medlemsstater gått ihop för att göra någon övergripande marknadsanalys av vad dessa nya regler betyder för möjligheten till utveckling av ekologisk produktion, i enskilda medlemsstater eller generellt på Europainivå? Det är ju inte bara i Sverige som konsumenterna efterfrågar en ökad produktion av ekologiska och gärna närodlade och lokala produkter, utan detta finns i många medlemsstater.

Och den sista frågan: Det betonades att det i slutändan var viktigare att sitta med vid förhandlingsbordet. Det strategiska vägvalet har regeringen gjort, och det har jag ingen synpunkt på. Hade man stigit av och sagt nej hade det inte gjort någon skillnad, mer än möjligen att en del av Sveriges specifika undantag skulle ha fallit bort.

Men hur har man agerat för att se om det fanns fler länder som ändå kunde förstå de, om jag förstätt branschföreträdarna rätt, ganska rimliga synpunkterna, som baseras på att deras produktionsförhållanden ska kunna utvecklas? Vad har Sverige gjort för att få med sig fler länder på att få bort ännu fler av de problematiska delarna av regelverket?

Anf. 21 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det var många saker samtidigt. Många av ledamöterna framför att detta inte är tillräckligt bra, och jag håller med. Det är också därför jag har sagt att vi på måndag kommer att avisera en röstförklaring. Det är lite ovanligt med en röstförklaring när man röstar ja; det brukar kanske vara när man röstar nej. Men på så sätt tydliggör man redan nu att det finns en orsak till att man ändå säger ja trots att man inte är nöjd.

Hade vi inte agerat hade vi med stor sannolikhet inte ens klarat avhorningen. Det vara bara tjeckerna som ställde upp där – så ensamt var det. Detta resonemang har jag haft personligen med Hogan. Han har tagit matcherna med parlamentet, som har drivit en stenhård linje i dessa frågor, både avhorningen och bäddarna.

Risken var alltså uppenbar att det hade blivit tvärstopp om vi inte hade gjort på detta sätt. Vi har tidigare varit politiskt överens, både i MJU och i nämnden, om att vi egentligen inte vill ha den här förordningen. Men vi tillhör ett sällskap där man inte ensam bestämmer hur det ska vara med sådana saker, och då får man försöka anpassa sig till situationen, vilket vi har gjort.

Den vetenskapliga rapport som kommissionen ska ta fram inom fem år kan förhoppningsvis ge stöd för den linje som vi egentligen vill ha om bäddarna. Här finns all möjlighet att agera. Vi har inte legat på latsidan under de här tre åren, utan vi har agerat hela tiden och kommer givetvis att fortsätta att göra det i denna fråga. Vi lägger oss inte ned och säger att nu blev det riktigt bra, tvärtom. Det finns jobb kvar att göra här.

Vi har hela tiden fört en diskussion med andra länder som också försökt få gehör för detta. Det är inte så många månader sedan detta var på väg att falla, men sedan var det en majoritet som vände. Då kunde man antingen vara förhandlingsbar, eller så hade det blivit tvärstopp. Jag valde vägen att förhandla.

Att rösta nej, Mia, tror jag skulle vara att binda ris för Sverige i fortsatta diskussioner om exempelvis CAP. Att svänga fram och tillbaka så tror jag inte skulle vara ett klokt sätt att försvara Sveriges positioner i framtida diskussioner om jordbrukspolitik. Det blir alltså en ja-röst på måndag, men också en avisering om en röstförklaring.

Ordföranden hade en fråga om marknadsanalys och konsekvensanalys. Detta är gjort, men jag skulle vilja överlåta till departementssekreterare Monika Schere att redogöra för det; jag kan inte detaljerna.

Anf. 22 Departementssekreterare MONIKA SCHERE:

Jag vill inledningsvis säga att vi på tjänstemannanivå har lagt ned oerhört mycket arbete på att analysera detta. Vi ansåg att kommissionens konsekvensanalys var bristfällig och har gjort egna analyser på departementet och gett i uppdrag åt Regelrådet att göra en konsekvensanalys. Vi har involverat remissinstanserna och haft regelbundna kontakter med dem, det vill säga ekoaktörerna och organisationerna.

Våra myndigheter har också gjort massor av konsekvensanalyser: Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Kommerskollegium när det gäller handelsfrågorna. Det har alltså gjorts ett enormt analysarbete, och det är då vi har sett alla problem med kommissionens ursprungliga förslag.

Även kontakter med andra länder nämndes. På tjänstemannanivå har vi inom rådsarbetsgrupperna haft mycket samarbete med andra medlemsstater; vi har till exempel haft lunchmöten. Vi var tolv mycket enade medlemsstater som arbetade aktivt för att motverka att alla undantag skulle tas bort – allt från avelsdjur till utsäde, blandjordbruk och avhorning. Kommissionen ville ursprungligen ta bort alla undantag. Vi har verkligen kämpat hårt, alla länder tillsammans, i Bryssel.

Anf. 23 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag missade att svara på en fråga. Kinnunen frågade vilka problem det kan ställa till för dessa odlare. I svensk ekologisk produktion är det 116 företag. Av dem är det åtta som odlar på bädd. Det är 25 hektar totalt, och 3 hektar på bädd. Dessa åtta företag kommer givetvis att få problem om de vill utöka sin produktion.

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Det betyder att det också är svårt för ett nytt jordbruksföretag att ta sig in på den marknaden.

Anf. 25 ESKIL ERLANDSSON (C):

Ordförande! Jag tackar ministern för kommentarerna kring de frågeställningar som har varit så här långt.

Jag har två specifika frågor och en kanske lite underordnad.

Det hävdas rätt frekvent i debatten att det finns en protektionistisk ådra i detta förslag, det vill säga att Europa försöker stänga in sin produktion och omöjliggöra eller åtminstone försvåra för till exempel utvecklingsländer att tränga in på den europeiska marknaden. Det är länder som i detta sammanhang kanske har bättre förutsättningar än vad den europeiska kontinenten har att producera det som efterfrågas i allt större utsträckning, nämligen en ekologisk produktion. Jag vill gärna ha landsbygdsministerns kommentarer till dessa påståenden att vi i Europa försöker stänga in oss.

Min andra fråga rör den svenska implementeringen av detta. Finns det några funderingar så här långt på hur detta ska implementeras i Sverige? Kommer vi att följa detta regelverk till punkt och pricka när det kommer på plats? Eller kommer vi, som vanligt, att lägga på ytterligare svenska regler så att det blir ännu mer komplicerat och därmed försvårande för dem som producerar denna typ av produkter?

Så till min tredje undran. Det hävdas i debatten att detta bara handlar om odling av kryddväxter på bädd och inte möjliggör för odling av sallad eller andra grönsaksväxter på dessa inbyggda bäddar. Men detta är en halvstor produktion i vårt land, som dessutom efterfrågas av konsumenterna.

Anf. 26 JOHAN HULTBERG (M):

Fru ordförande! Jag tackar ministern för de kompletterande svaren.

För svenskt anseende och svensk möjlighet att påverka framtida diskussioner och framtidens jordbrukspolitik tror jag att det hade varit förödande att följa Vänsterpartiets förslag till agerande. Att först vara med och försöka förhandla fram en kompromiss och sedan i slutskedet ställa sig vid sidan om den hade skickat en konstig signal till våra partner. Därför är det pragmatiskt rätt att rösta ja till den kompromiss som är framförhandlad.

Men ministern måste också vara ärlig och säga att regeringen delvis har misslyckats med att nå de målsättningar man har satt upp och att nå de resultat som man har gett information om här i nämnden. Så sent som i juni var ministern här i nämnden och sa att han inte kunde ställa sig bakom förslag som skulle innebära försämringar för svensk ekologisk produktion.

Jag har svårt att se hur detta förslag inte kan anses vara en försämring för de växthusföretag som vill odla på avgränsade bäddar, växthusodling med andra ord.

Man måste ha med sig att det i den meningen är ett misslyckande, och jag måste uttrycka en viss besvikelse – även om jag är glad över att Sverige har lyckats få gehör för det allra mesta, till exempel att vi får fortsätta med avhorning och har möjlighet att använda konventionellt utsäde. Det gäller även många av de andra komplicerade frågorna som har varit del av dessa förhandlingar.

Implementeringen, som Eskil Erlandsson lyfte fram, är en jätte viktig fråga. Nu får vi ett regelverk på plats, och sedan ska det implementeras på ett klokt sätt. Det ska bli intressant att höra ministrarnas kommentarer om det.

Anf. 27 ORDFÖRANDEN:

Jag tackar för svaren jag fick på mina frågor. Jag förstår att det har gjorts många konsekvensanalyser från svenskt håll. Jag är intresserad av att få veta vad de har visat, om man kommer att fortsätta att konsekvensanalysera det regelverk som sätts på plats och om man har förhoppningar om att kunna påverka andra av de tidsbegränsade undantagen, till exempel det på avelsdjur. Här är branschen bekymrad över resonemangen i detta regelverk.

Ser man ytterligare påverkansarbete i implementeringen eller i framtida regeländringar utifrån de konsekvensanalyser som man redan har sett?

Det var också bra följdfrågor från andra ledamöter.

Anf. 28 MIA SYDOW MÖLLEBY (V):

Ordförande! Jag har ingen följdfråga men kanske en förklaring. Detta har varit uppe tidigare, men då har det inte varit skarpt läge på samma sätt som nu. Man kan tycka att vi borde ha sagt nej redan då, men då gällde de förutsättningar som tidigare nämndes om att vi inte skulle gå med på några försämrings.

Men när vi nu ser det konkreta förslaget och hur det exakt ser ut är det nytt läge, och då är vår uppfattning att det inte är tillräckligt bra för att vi ska kunna godkänna det.

Anf. 29 ORDFÖRANDEN:

Jag tolkar att Vänsterpartiet har en avvikande mening vad gäller att ge mandat för det ministern har sagt.

Anf. 30 MIA SYDOW MÖLLEBY (V):

Det är korrekt uppfattat.

Anf. 31 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

När det gäller det Hultberg säger om vad jag har sagt tidigare ska vi komma ihåg att situationen då var en helt annan. Då låg ett förslag på bordet om ett totalförbud för dessa bäddar. Det handlade om att rädda hem detta. Det var en uppenbar risk för ett totalförbud för bäddar och att vi inte skulle klara avhorningen.

Kanske nådde vi inte ända fram. Det är upp till var och en att avgöra om vi misslyckades eller lyckades. Men vi hade kunnat hamna mycket snett, vilket hade fått enorma konsekvenser för produktionen.

Eskil Erlandsson tog upp protektionismen. Det är samma regelverk för tredjeländer som för EU-länder. Det finns dock en betydligt mjukare skrivning för u-länder så att man inte ska begränsa för dem. Sverige har drivit på för detta i förhandlingarna.

Vad gäller ytterligare svenska regler har jag ingen ambition att införa några sådana i detta.

Eskil Erlandsson frågade om odling av olika växtsorter i bädd, och ordföranden undrade över påverkan på regelverk. Jag överlåter åt departementssekreterare Monika Schere att svara på det.

Anf. 32 Departementssekreterare MONIKA SCHERE:

Utöver undantaget för växthus finns ett undantag för odling i krukor. Sallad kommer tyvärr inte att omfattas. Det är örter och kryddväxter som kommer att kunna fortsätta att odlas i krukor och kallas för ekologiska. Så är läget i förhandlingen.

Ordföranden undrade vad som stod i konsekvensanalyserna. Regelrådet gjorde en omfattande konsekvensanalys som stämde väl överens med våra egna analyser och alla myndigheters och remissinstansers analyser. Det stora problemet var att man skulle ta bort alla undantag, alla de svenska prioriteringarna, som är en lång lista på nio frågor. Dem har vi verkat för att få gehör för, och vi har fått gehör för dem alla.

Tittar man på konsekvensanalyserna ser man att vi har fixat allt. Vi har lyckats åstadkomma förbättringar av allt som var problem. Allt annat var mindre problematiskt.

Vad gäller att fortsätta att göra analyser är det väl alltid bra att analysera. På departementet gör vi ständiga analyser i frågor. Särskilt när det gäller växthusen kommer vi att fortsätta att analysera den frågan.

Anf. 33 ORDFÖRANDEN:

Jag ställde också en fråga om avelsdjuren och det tidsbegränsade undantaget. Ser man framför sig att försöka påverka detta i och med att det är ett undantag som går ut? När det gäller avel kan jag tänka mig att det är ganska långa planeringshorisonter för företagen. Vill man agera för att förlänga detta undantag eller inte? Eller är inte undantaget tidsbegränsat? Har jag missuppfattat det?

Anf. 34 Departementssekreterare MONIKA SCHERE:

Det är en utfasning om 15 år, vilket är långt fram i tiden. Vi har haft nära kontakter med de ekologiska organisationerna. Vår statssekreterare ringde senast i går till Ekologiska Lantbrukarna, och där ser man inget problem med detta. 15 år är helt okej för dem, för det är en lång tidshorison.

Enligt dem kommer det inte att påverka produktionen på något sätt. Det kan få inverkan på det genetiska materialet och så vidare, men de tyckte att det var ett helt okej förslag. I framtiden kommer vi att se att det till och med var positivt, uttryckte de det.

Anf. 35 ORDFÖRANDEN:

I samtal med Ekologiska Lantbrukarna möttes jag av precis motsatt uppfattning: att detta regelverk kommer att skapa oro inför hur förändringarna ska se ut. Även om det är 15 års implementeringstid så handlar det om vilken utveckling man ser och hur man vill att den ekologiska produktionen ska utvecklas, och här är det genetiska materialet viktigt. Detta var uppfattningen hos en av deras företrädare, som utan att jag ställde frågan tog upp detta som ett specifikt problem.

Här finns tydligen olika information om vad just denna aktör anser om detta, men det kan nog inte nämnden utröna mer i detalj.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt med en avvikande mening från Vänsterpartiet. Det handlar alltså om den ståndpunkt vi har här på nämnden; det muntliga ordet gäller.

Vi går till dagordningspunkt 7, som är resultatet från en konferens och handlar om förenkling av den gemensamma jordbrukspolitiken. Som av en händelse ska vi nu tala om förenklingsregler.

Anf. 36 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! På rådet finns det sammanlagt fyra punkter som berör EU:s framtida jordbrukspolitik, CAP. Dessa punkter kommer att diskuteras samlat vid rådet. Huvudpunkten är uppföljning av konferensen om framtida CAP.

Den 7 juli anordnade kommissionen en konferens om framtida CAP: The CAP – Have your say. På denna konferens återrapporterade kommissionen resultatet av det offentliga samrådet om framtida CAP som hölls mellan februari och april i år. Utgångspunkten för konferensen i förra veckan var att ge inbjudna organisationer möjlighet att ge sin syn på behovet av förändringar av CAP.

De som yttrade sig på konferensen anser att CAP bör förändras men på olika sätt. Jordbruksorganisationerna förordar en mindre justering av CAP medan miljöorganisationerna anser att CAP behöver förändras i större utsträckning.

Några punkter som särskilt togs upp var behovet av förenkling av CAP, utveckling av klimatåtgärder i CAP, att underlätta för yngre företag att komma in i jordbruket, att jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan stärks, att jordbrukarnas möjlighet att hantera risker förbättras och att tillräckligt med budgetresurser avsätts till CAP i kommande budgetperiod.

Regeringen är positiv till att kommissionen brett har hämtat in synpunkter om framtida CAP. CAP berör inte bara jordbrukarna utan oss alla. Regeringen anser vidare att det finns ett behov av att förändra CAP. En huvudsaklig prioritering i kommande reformer är behovet av förenkling. Jag återkommer till det under dagordningspunkten som specifikt handlar om detta.

Genom brexit kommer budgetresurserna att minska, och CAP behöver därför bli mer effektiv. Det går att åstadkomma genom en omprioritering från den första pelarens direktstöd till den andra pelarens riktade åtgärder för miljö, klimat och landsbygd samt insatser för att stärka jordbrukets konkurrenskraft.

Även om punkten handlar om återrapportering från konferensen kan

det bli en bredare diskussion om framtida CAP. Beroende på hur diskussionen utvecklas är regeringen beredd att lyfta fram viktiga svenska prioriteringar såsom ökat fokus på den andra pelaren och landsbygdsprogrammet framför nuvarande direktstöd.

Regeringen är även tveksam till förgröningsstödet i den första pelaren. I stället förordar vi satsningar på riktade åtgärder för miljö, klimat och konkurrenskraft inom ramen för landsbygdsprogrammet.

Regeringen anser även att kraven för hur mycket som går till miljö- och klimatåtgärder i den andra pelaren ska öka från dagens 30 procent till minst 50 procent. Som ni kanske känner till ligger vi i Sverige på en nivå om cirka 60 procent till miljö- och klimatåtgärder i landsbygdsprogrammet.

Fortsatt marknadsorientering är en viktig fråga för regeringen. Mycket talar för att det kommer förslag som rör utvecklingen av riskhanteringsinstrument i CAP. På detta område är det viktigt att det i så fall görs utan att komplicera politiken eller att förändringarna resulterar i att jordbrukarna avskärmas från marknadssignaler.

Det är även viktigt att svenska jordbrukare inte missgynnas. Det gäller vid utformningen av regelverk och riskhanteringsinstrument. Det gäller även i frågor som rör djurvälstånd. Regeringen anser att det finns skäl att se över villkoren för när man får lämna djurvälståndssättningar. Utgångspunkten för när man ska kunna ge djurvälståndssättningar bör vara när man går längre än nivån för EU-lagstiftning och även i de fall som nationell lagstiftning eller praxis är mer omfattande.

Jag har redan nämnt att regelförenklingar kommer att vara centralt för regeringen i kommande reform. En fråga som är högt prioriterad är att förbättra det sätt på vilket vi i dag reviderar och kontrollerar att jordbrukarna uppfyller sina åtaganden. Jag hoppas att vi ska få gehör hos kommissionen för att få till stånd en riskbaserad revision, vilket jag är övertygad om skulle underlätta för både lantbrukare och myndigheter.

Anf. 37 ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru ordförande! Det är bara att instämma i nödvändigheten av regelförenklingar. Jag hoppas att landsbygdsministern i kommande diskussioner verkligen välkomnar regelförenklingar, apropå att den administrativa bördan för samhällets institutioner och myndigheter och för brukare runt om i Europa ständigt ökar. Det måste gå åt det andra hållet, inte minst då det är egenföretagare, i de allra flesta fall ensamföretagare, som inte har uppbyggda administrativa enheter som lite större företag möjligen har.

Det är en detalj som jag reagerar lite grann på, och det är att redan nu binda en procentsats för hur mycket av landsbygdsprogrammets pengar som ska gå till miljöåtgärder. Vårt land ligger exceptionellt högt vid en europeisk jämförelse.

Traditionellt har landsbygdsprogrammet använts för nationella angelägenheter. Medlemsstaterna har haft en mycket stor frihet att avgöra hur stora andelar av potten i landsbygdsprogrammet som ska gå till de olika delarna i programmet. Att säga att det ska vara en viss procentsats av en okänd summa tycker jag är både ologiskt och till och med lite farligt, eftersom vi inte vet hur mycket pengar som finns i landsbygdsprogrammet, om det över huvud taget finns ett landsbygdsprogram i den kommande fleråriga budgeten. Detta säger jag apropå det som landsbygdsmi-

nistern nämnde, nämligen att vi har brexit framför oss. Dessutom är det ett krav från i stort sett alla länder i EU att hålla nere utgiftsnivåerna till Brysselssystemet med ständigt ökade krav på saker och ting. Här i nämnden har vi under senare tid hanterat till exempel försvar och säkerhet, som ju säkert kommer att kräva nya pengar i det systemet om det ska bli verklighet. Pengarna måste tas någonstans ifrån, och att i det läget explicit skriva fast sig i ett procenttal tycker jag är på gränsen till farligt.

Jag skulle vilja vädja till landsbygdsministern att undvika att ta upp detta i den kommande diskussionen. Sedan får vi återkomma när det blir dags för beslut.

Anf. 38 JOHAN HULTBERG (M):

Fru ordförande! Precis som Eskil Erlandsson reagerade jag när jag såg skrivningen om procentsatser när det gäller landsbygdsprogrammet. Den svenska ståndpunkt som är presenterad inför den här diskussionen är ju mer detaljerad och omfattande än vad regeringens tidigare ståndpunkter har varit om den framtida gemensamma jordbrukspolitiken. Jag tycker att den här diskussionen snarare bör tas i miljö- och jordbruksutskottet än att smygas in på detta möte.

Sedan har jag frågor om marknadsanpassningen och marknadsorienteringen. För mig och Moderaterna är det ganska självklart att i detta tidiga skede måste regeringens två huvudsakliga prioriteringar vara dels att driva på för en ökad marknadsanpassning, dels att driva på för att hålla igen i budgeten, inte minst givet brexit och det faktum att vi nu har en betydligt mindre kostym i EU och att jordbrukspolitiken måste anpassas till den mindre kostymen. Då blir jag lite fundersam när regeringen också skriver att man är öppen för att utveckla olika former av riskhanteringsinstrument. Jag ställer mig frågande till hur regeringen tycker att det går ihop med ambitionen en ökad marknadsanpassning. De olika formerna av riskhanteringsinstrument är ju i regel nationella och är potentiellt just den typ av instrument som är marknadsstörande, vilket går stick i stäv med ambitionen att marknadsorientera.

Sedan vill jag gärna att skrivningen om hur stor andel av landsbygdsprogrammet som ska gå till miljö- och klimatåtgärder stryks. Som Eskil Erlandsson sa är det fel att redan i det här skedet låsa oss för en procentsats utan att vi ens vet hur stor budgeten är.

Jag hade hellre, fru ordförande, velat se en skrivning om att regeringen verkar för en ökad resultatstyrning snarare än en åtgärdsstyrning. Vi vet att många av åtgärderna i dag inte är särskilt effektiva och i vissa fall till och med har visat sig vara kontraproduktiva. Det är ytterligare ett argument för att vi inte nu ska låsa oss för hur stor andel av budgeten som ska gå till dessa åtgärder. Vi ska snarare fokusera på vilka resultat vi ska uppnå än på åtgärdsstyrning.

Fokus på resultat snarare än åtgärdsstyrning tycker jag borde vara Sveriges och regeringens position i förhandlingarna.

Anf. 39 MARTIN KINNUNEN (SD):

Fru ordförande! Vi tycker att det finns mycket som är positivt i regeringens ståndpunkt. Det är viktigt att regeringen driver på för regel-förenklingar och minskningar av direktstöden. Men som föregående talare har vi synpunkter på regeringens skrivning om en ökning till miljö-

och klimatåtgärder från 30 till 50 procent. Vi tycker att det är fel att Sverige ska ha åsikter om och detaljstyra andra länders användande av dessa medel. Vi motsätter oss det och tycker att just den meningen bör strykas. Vi vill avisera en avvikande mening, att den meningen inte ska finnas med i regeringens ståndpunkt.

2016/17:48

14 juli

Anf. 40 LARS-AXEL NORDELL (KD):

Som ministern sa ligger vi i dag på 60 procent av budgeten. Jag förstår varför regeringen föreslår en ökning. Men ett sätt att komma överens vore att sätta punkt efter ”att öka” och inte skriva ”att öka från 30 till 50 procent”, för vi vet ju inte hur stor budgeten kommer att bli.

Jag tycker att det är okej att vi har en sådan här skrivning i dagsläget, men jag föreslår att vi sätter en punkt efter ”öka”.

Anf. 41 ORDFÖRANDEN:

Som Johan Hultberg nämnde är detta en mer utvecklad ståndpunkt än den som tidigare behandlades i miljö- och jordbruksutskottet.

Jag skulle bara vilja att ministern förklarar var i cykeln för förhandlingarna vi nu befinner oss och motiverar varför regeringen anser att det är viktigt att nu förhandla mer i detalj. Det är viktigt att Sverige ges möjlighet att vara så effektivt som möjligt i förhandlingarna vid rätt tillfälle och att frågan inte skjuts upp på grund av att vi inte har kunnat hantera den i Sveriges riksdag. Vi är trots allt en EU-nämnd som kan hantera dessa frågor, men det kan vara bra att få förklarat hur processerna ligger och vad som motiverar och driver på de enskilda delarna av denna, som jag uppfattar, mer offensiva förhandlingslinje.

Vi är i Sveriges riksdag ofta eniga om inriktningen för en ändrad europeisk jordbrukspolitik, men vi är väldigt ensamma i EU om vår uppfattning. Hur ligger landet där? Vilka kompromisser är möjliga utifrån hur andra EU-länder ser på den här politiken? Det har under tidigare år varit en svår situation.

Slutligen vill jag särskilt välkomna att regeringen nu tydliggör att man vill se ändrade regler för djurvälferdsersättningarna och, som ministern sa, ersättningar utöver den europeiska standarden. Det tror jag är viktigt för att Sverige ska kunna fortsätta att ha en stark och hög djurvälferd.

Anf. 42 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Eskil Erlandsson tog upp frågor om miljö och klimat. Miljö och klimat är ju gränsöverskridande. Det finns då skäl att totalt sett höja ambitionen inom EU. Jag vet att också den förra regeringen, när man förhandlade, drev linjen att man skulle höja ambitionen på EU-nivå. I Sverige hamnade vi på 60 procent.

Jag är beredd att i det här skedet avvakta och inte nämna någon procentsats, men vi behöver höja vår ambition i EU. Jag är beredd att tillmötesgå de synpunkter som framförts.

Riskhanteringsinstrumenten är frivilliga och finns i andra pelaren. Om man använder och utvecklar dem är det viktigt att de är förenliga med WTO:s regler. Det kommer regeringen i så fall att säkerställa.

Ordföranden frågade om var i cykeln förhandlingarna befinner sig. Det kommer ett meddelande i slutet av 2017 och ett lagstiftningsförslag

Anf. 43 JOHAN HULTBERG (M):

Fru ordförande! Jag tackar ministern för den konstruktiva approachen att lyssna på nämndens synpunkter och justera den svenska ståndpunkten. Jag vore också tacksam om regeringen då kunde ta med någon mening om att verka just för en ökad resultatstyrning snarare än åtgärdsstyrning. Det som många gånger är lite problemet med EU:s jordbrukspolitik är att den riktar in sig på specifika åtgärder snarare än på vilka resultat som ska uppnås. Genom att ha ett större fokus på resultat skulle man kanske kunna möjliggöra en något mer flexibel hantering på medlemsstatsnivå; det är en vädjan.

Anf. 44 MARTIN KINNUNEN (SD):

Fru ordförande! Efter det som ministern har fört fram drar vi tillbaka den avvikande mening som vi aviserade.

Anf. 45 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag kan inte säga exakt hur vi skulle kunna tillmötesgå det som Hultberg tar upp. Vi får försöka hitta en bra skrivning, men jag måste få återkomma till hur den i detalj ska se ut.

Anf. 46 JOHAN HULTBERG (M):

För att hantera detta på ett rimligt sätt nöjer vi oss med den justerade ståndpunkten nu. Ministern får se detta som ett medskick från Moderaternas sida. Sedan hoppas jag att regeringen kan återkomma med en skrivning tills vi har detta uppe för diskussion nästa gång i miljö- och jordbruksutskottet och EU-nämnden.

Anf. 47 ORDFÖRANDE:

Jag konstaterar att det finns en justerad ståndpunkt från regeringen. Det innebär att man sätter punkt efter ordet ”öka” i det stycke som har diskuterats om procentsatser när det gäller landsbygdsprogrammets miljödel.

Jag förstod av informationen från ministern att det i slutet av detta år kommer ett meddelande om förhandlingarna. Det gör att det finns anledning för riksdagens miljö- och jordbruksutskott att ta en diskussion och överläggning om dessa frågor igen. Då har regeringen också möjlighet att precisera sin position ytterligare.

Med detta känner sig EU-nämnden klar. Den avvikande meningen från Sverigedemokraterna försvann, och därmed konstaterar jag att det finns stöd för den av regeringen här framförda inriktningen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 8, som alltså är den specifika punkten om just förenkling och genomförandet av den politiken.

Anf. 48 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Kommissionen avser att informera om hur rekommendationen i rådsslutsatserna om förenkling av den gemensamma jord-

brukspolitiken från 2015 har tagits om hand och hur förenklingsarbetet har fortskridit.

Kommissionären för jordbruk Phil Hogan har satt förenkling av den gemensamma jordbrukspolitiken högt på agendan. Under 2015–2017 har förenklingar av riktlinjer, genomförandeakter och delegerade akter diskuterats. Under hösten 2016 presenterade kommissionen också sitt förslag till den så kallade omnibusförordningen, med syfte att genomföra vissa förenklingar av grundakterna.

Sverige är positivt till det förenklingsarbete som har inletts och välkomnar informationen från kommissionen. Sverige ser dock ett fortsatt stort behov av förenklingar och anser att frågan är av högsta prioritet i kommande reformer av jordbrukspolitiken. Konkreta förslag på förenklingar har bland annat presenterats i det gemensamma dokumentet från de nordiska och baltiska länderna – tre-plus-tre – inklusive förslag som kan genomföras redan under pågående period.

Anf. 49 JOHAN HULTBERG (M):

Fru ordförande! Jag tror att ministern missade möjligheten att svara på min fråga om riskhanteringsinstrumenten och marknadsanpassningen under tidigare dagordningspunkt. Det är en fråga som möjligtvis också handlar om regelförenkling – eller kanske krångligare regler – så jag ger ministern en ny chans.

Anf. 50 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Jag nämnde att de måste vara förenliga med WTO-reglerna och på det sättet marknadsanpassade. Det är någonting som regeringen givetvis kommer att beakta.

Anf. 51 JOHAN HULTBERG (M):

Om det ska ske en utveckling av reglerna måste det väl handla om någonting annat än att de bara ska vara i enlighet med WTO-reglerna, för det måste ju dagens regler också vara. Jag är alltså lite nyfiken på vad regeringen menar med att öka effektiviteten och flexibiliteten i dessa åtgärder.

Anf. 52 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Det är ju frivilligt att ha riskhanteringsinstrumenten; möjligheten finns i landsbygdsprogrammet redan i dag. Vi tror att man kanske måste börja utveckla sådana instrument, men då är det givetvis viktigt att de följer de regelverk som finns.

Anf. 53 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för den av regeringen här redovisade inriktningen på dagordningspunkten kring förenkling av jordbrukspolitiken.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Handelsrelaterade jordbruksfrågor.

Anf. 54 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Kommissionen avser att ge sin återkommande

2016/17:48

14 juli

information om pågående handelsförhandlingar. Mest fokus torde ligga på de nyligen avslutade förhandlingarna med Japan, som är EU:s fjärde största exportmarknad för livsmedel. 85 procent av exporten till Japan kommer att kunna ske till nolltull efter övergångsperioden. Avtalet ger därmed potential för fortsatt ökad EU-export av livsmedel, som de senaste åren har ökat med 3,4 procent och uppgår till 133,3 miljarder euro.

Svensk export av livsmedel uppgick under 2016 till 83 miljarder kronor, en ökning med 10 procent. Den uppgick till 45 miljarder kronor om re-export av norsk lax inte räknas med, vilket innebär en ökning med 2 procent sedan 2015. Sveriges export till Japan är i dag ganska liten, men avtalet ger bättre villkor för bland annat griskött, ost, choklad och bakverk, vilket generellt är svenska exportintressen.

Vidare kommer kommissionen att informera om förhandlingsläget i Genève inför WTO-ministermötet, som äger rum den 10–13 december i Buenos Aires. Fokus för förhandlingarna är begränsningar av handelsstörande jordbruksstöd, en permanent lösning för offentlig lagerhållning för livsmedelsförsörjning, den särskilda skyddsmekanismen för utvecklingsländer samt stöd till bomullssektorn. Kommissionen har tillsammans med Brasilien kommit överens om ett förslag om begränsningar av handelsstörande jordbruksstöd. Förslaget omfattar också nya program för offentlig lagerhållning. Sverige stöder att förslaget snarast presenteras i Genève.

Anf. 55 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för den av regeringen här redovisade inriktningen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 10 om kommissionens delegerade förordning angående ett druvsortsnamn för viner. Nu kommer vi ned på detaljnivå här!

Anf. 56 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Dagordningspunkten gäller en delegerad akt för användning av namnet ”Teran” för märkning av vin och möjligheten för kroatiska producenter att använda detta namn. Kommissionen har genomfört ett skriftligt samråd där endast Italien och Slovenien har inkommit med synpunkter. Regeringen godtar tillägget av ”Teran” och de ändringar som föreslås.

Anf. 57 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för att regeringen gör ett viktigt ställningstagande genom att godkänna detta! Jag konstaterar att det finns stöd för den av regeringen här redovisade inriktningen.

Vi går vidare till dagordningspunkt 11, Övriga frågor. Finns det någon fråga som ministern särskilt vill fästa nämndens uppmärksamhet vid och informera om?

Anf. 58 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S):

Fru ordförande! Jag skulle gärna vilja lyfta fram punkt 11 a. Som ni alla vet är antibiotikaresistens en enorm utmaning som regeringen ser

mycket allvarligt på. Vi är därför mycket tacksamma över att även kommissionen tar frågan på största allvar.

Vi välkomnar den nya handlingsplanen och har stora förhoppningar om att den ska bli lika lyckosam som den förra. En rad konstruktiva resultat har redan uppnåtts; som exempel finns den nyligen antagna djurhälsolagen, en genomförandeakt om övervakning av resistens hos livsmedelsproducerande djur och livsmedel, ett meddelande från kommissionen om riktlinjer för ansvarsfull användning av antibiotika till djur och ett förslag till ny förordning av veterinärmedicinska läkemedel.

Att EU ska föregå med gott exempel uttrycks speciellt i den nya handlingsplanen, och här har vi och andra länder som är i framkant ett speciellt ansvar. Detta ansvar tar regeringen på fullaste allvar, och jag vet att övriga partier också gör det.

Anf. 59 ORDFÖRANDEN:

Detta är en fråga som också engagerar nämnden väldigt mycket. Jag kan bara ge uttryck för att vi är många som anser att det är ett viktigt arbete Sveriges regering gör i den här frågan, precis som tidigare regeringar har gjort.

Finns det frågor från nämndens ledamöter kring de övriga frågorna på dagordningen – kanske något kring den afrikanska svinpesten eller något annat? Nej. Jag konstaterar att det finns flera dagordningspunkter angående allvarlig torka i Europa, och jag får skicka med en uppmaning till ministern att på ministerrådet ta upp den allvarliga utveckling vi ser även på vår kontinent när det gäller klimatförändringarna.

Vi tackar ministern för informationen och önskar ministern ett trevligt rådsmöte nästa vecka – och efter det kanske lite sommarledighet!

2016/17:48

14 juli

§ 2 Utrikes frågor

Utrikesminister Margot Wallström

**Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för utrikes frågor
den 19 juni 2017**

**Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för
utrikes frågor den 17 juli 2017**

Anf. 60 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar utrikesminister Margot Wallström välkommen till EU-nämnden.

Jag börjar som vanligt med att fråga om det från ministerns sida finns något att informera om angående återrapporten från det senaste rådsmötet.

Anf. 61 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Fru ordförande och ärade ledamöter! Vi har gett en skriftlig rapport från rådsmötet den 19 juni. Som ni vet hölls en informell lunch, och där blev det diskussion om Gulfkrisen och den pågående blockaden mot Qatar. Fokus i diskussionen låg vid krisens bakgrund och dess möjliga utveckling. De flesta var väl överens om att det var oförutsägbart vad gäller både tajmning och riktning, och Mogherini återrapporterade från sina möten med några av nyckelaktörerna i krisen.

I marginalen av lunchdiskussionen lyftes också situationen i Irak fram, liksom de rådsslutsatser som antogs vid FAC. Det var flera medlemsländer som tyckte att slutsatserna var en god grund för det fortsatta engagemanget från EU:s sida.

Anf. 62 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och lägger den till handlingarna.

Vi går in på rådsdagordningen. Om jag är korrekt underrättad har samtliga punkter varit uppe i samtal bara häromdagen i utrikesutskottet, som höll ett fysiskt sammanträde. Det är bra för nämndens ledamöter att veta om detta. Utrikesministern deltog dessutom själv i dessa diskussioner. Vi tar dock upp punkterna här för den formella mandatgivningen.

Då har vi dagordningspunkt 3, EU:s globala strategi. Det är en diskussionspunkt på mötet i rådet.

Anf. 63 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Nu fortsätter diskussionen om genomförandet av den globala strategin. Vi kommer att fokusera på frågorna om implementering men har inga rådsslutsatser att se fram emot den här gången.

Från regeringens sida välkomnar vi förstås diskussionen om genomförande, för vi tycker att det är avgörande för vilket genomslag strategin kommer att få och även för att skapa ett ägarskap av strategin. Vi tycker nog att den redan har visat sitt värde som strategisk plattform för extern politik och att det har bidragit till att EU har kunnat visa intern sammanhållning under prövande år för unionen. Precis som jag sa i utrikesutskottet i går är det klart att detta har hjälpt till för att skapa sammanhållning

Säkerhet och försvar har hittills varit fokus i debatten. Viktiga framsteg har uppnåtts som bidrar till att Europa kan komma att ta ett större ansvar för sin egen säkerhet. Nu behöver rådets slutsatser genomföras fullt ut. Där har vi två övergripande mål från regeringens sida. Det är dels en förstärkt gemensam säkerhets- och försvarspolitik understödd av ett fördjupat samarbete om militära och civila kapaciteter, dels målet om en stärkt sammanhållning inom unionen.

När vi tittar framåt är det viktigt för oss att genomförandet ska spegla den bredare syn på säkerhet som finns i strategin. Vi var också pådrivande för att få starka skrivningar om EU-stöd till en regelbaserad multilateral världsordning med FN som sin kärna. Det är också centralt i vår nationella säkerhetsstrategi. Det är viktigare än någonsin att EU aktivt försvarar och utvecklar världsordningen eftersom den är under tryck från flera olika håll. Vi vill att det ska vara en prioritering för implementeringen av den globala strategin framöver.

Partnerskapet EU–FN behöver stärkas till exempel till försvar för Parisavtalet, genomförande av Agenda 2030 liksom inom krishantering och fredsbyggande. Regeringen anser också att det ska vara prioriterat att stärka EU:s aktörförmåga att som global aktör kunna agera med många olika samverkande instrument i konfliktsituationer från förebyggande till stabiliserande insatser. Det är vad som kallas en integrerad ansats till kriser och konflikter. Vi ska också ge stöd till samhällelig resiliens i länder i vårt grannskap. Det är självklart i Nordafrika och också på andra håll i världen.

Till sist arbetar vi också för att frågan om kvinnor, fred och säkerhet ska prioriteras i genomförande av strategin. Det finns viktiga målsättningar om det i den globala strategin. Federica Mogherini har också lyft fram det. Där gäller det att det omsätts i handling.

Anf. 64 KARIN ENSTRÖM (M):

Fru ordförande! Vi diskuterade detta i går på mötet i utrikesutskottet. Jag vill bara understryka vikten av att vi nu kommer till implementeringen. Precis som utrikesministern säger har Sverige varit pådrivande under lång tid för att få till strategin. Vi välkomnar att regeringen lägger stor vikt vid denna och att det nu tycks finnas ett förnyat momentum i EU:s medlemsländers beslutsamhet att detta ska genomföras för att EU ska kunna vara den tydliga globala aktören som gör skillnad.

Anf. 65 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru ordförande! Jag hänvisar till vår tidigare avvikande mening.

Anf. 66 MIA SYDOW MÖLLEBY (V):

Jag vill påpeka att det för Vänsterpartiets del är viktigt att det är en tydlig rågång mellan civila och militära insatser och åtgärder vad gäller den globala strategin. Vi vill inte se en utveckling av ett militärt försvar som dessutom koordineras alltmer med Nato, vilket framgår i andra sammanhang.

För oss är det viktigt att det blir tydligt uppdelat så att vi inte ska ha ett mer gemensamt militärt arbete framåt. Det är nu en diskussionspunkt

vad jag förstår. Det är någonting som vi kommer att ha ögonen på framöver.

Anf. 67 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Det betyder mycket, Karin Enström, om vi kan ha en bred samsyn om den globala strategin. Jag anser dessutom att vi fullföljer någonting som också den tidigare regeringen jobbade mycket med. Vi behöver ett strategiskt tänkande och en plan för hur vi ska agera samfällt om de absoluta kärnvärdena, vår plattform av stöd för demokrati och mänskliga rättigheter, den multilaterala ordningen och vårt stöd för frihandel. Allt detta bygger fred och utveckling i världen. Det gäller dessutom att vi backar upp Parisavtalet och allt detta. Det är viktigare än någonsin att vi nu står upp för det. Strategin är tänkt att hjälpa oss. Det betyder mycket att vi kan ha en samsyn om det.

Johnny Skalin bekräftar att ni har en annan syn på det. Det är inte mycket att kommentera.

Jag förstår vad Mia Sydow Mölleby säger och jag respekterar det. Det är samarbetsformerna som här diskuteras. Det är inte att man bygger upp ett europeiskt militärt försvar. Vi är snarare inne på att titta på hur vi förstärker civila insatser i det som har gjorts också militärt. Det handlar om polisinsatser och annat där vi sekonderar människor till olika insatser runt om i världen att etablera rättsstatens principer och sådant.

Vi menar att det är minst lika viktigt. Det gäller att se att det finns en hel kedja i utvecklingen där just det militära och det civila kompletterar varandra. Så ser vi det. Det är viktigt att strategin tar sig an det på rätt sätt. Men det får inte bara bli om försvar och det militära. Vi har fört till och betonat starkt det civila inslaget och dessutom det bredare säkerhetsbegreppet.

Vi får anledning att återkomma till det. Det är som Mia Sydow Mölleby säger en diskussionspunkt. Vid implementeringen gäller det hur det ska omsättas i praktisk handling.

Anf. 68 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för den av regeringen här redovisade inriktningen med en avvikande mening från Sverigedemokraterna.

Vi går vidare till dagordningspunkt 4, Libyen.

Anf. 69 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Detta sorgeämne står på dagordningen igen. Det är mycket mot bakgrund av att nu har ett nytt FN-sändebud utsetts, Ghassan Salamé. Det är förstås viktigt att FN får ett nytt sändebud. Det är också mot bakgrund av att det är en oroande negativ utveckling på marken.

Här har vi rådsslutsatser som kommer att antas. I de förhandlingarna har regeringen återigen verkat för att man belyser vikten av kvinnors deltagande i den politiska processen. De är praktiskt taget osynliga i förhandlingarna och över huvud taget när vi talar om Libyen.

Det gäller att lyfta fram det svåra humanitära läget på marken och också vikten av att man visar respekt för mänskliga rättigheter och internationell humanitär rätt inte minst vad gäller villkoren för flyktingar och migranter i landet.

Nu måste också FN fortsätta att arbeta för att man ska implementera det som kallas för The Libyan Political Agreement och att alla parter ska uppfylla sina åtaganden inom LPA. FN bör leda det internationella samfundets arbete i Libyen tillsammans med libyska aktörer. Övriga initiativ bör stödja och komplettera FN:s insatser.

Vi är mycket oroade i regeringen över den negativa säkerhetsmässiga utvecklingen i Libyen. Det har varit ett ökat antal attacker framför allt i södra Libyen. Vi upprepar att det inte finns någon militär lösning, utan det är en politisk lösning som kan skapa hållbar fred där. Kvinnors deltagande är centralt för att nå det.

Sedan är vi oroade över situationen för särskilt sårbara flyktingar och migranter utmed migrationsrutterna och i förvar i Libyen. Vi välkomnar förstås ansträngningar för att förbättra situationen. Det måste ske i enlighet med internationell rätt och mänskliga rättigheter. IOM och UNHCR spelar viktiga roller inom sina respektive mandat. De organisationerna måste få tillräckligt stöd för att göra jobbet.

Vi understryker aktivt från regeringens sida att GSFP-insatsen, Operation Sophia och EU BAM Libyen måste beakta Libyens önskemål, samordnas med FN och vara i linje med folkrätten. Vi anser också att det är viktigt med realistiska förväntningar om vad som är praktiskt genomförbart givet både den politiska situationen och den svåra säkerhetssituationen.

Jag kanske också ska säga att vår ambassadör med sidoackreditering till Libyen, vi har numera en ambassadör i Tunis, besökte i går Tripoli. Vi är väldigt angelägna om att se till att vi både lär oss mer om situationen och finns där och bevakar.

Jag sade i går i utrikesutskottet, och jag gör det gärna här, att vårt eget sändebud Nicola Clase som jobbar med migrationsfrågorna har gjort ett jättebra jobb med att titta på det som man kan säga är bakgrund till den svåra situationen i Libyen. Hon har verkligen hjälpt till med sina rapporter som jag rekommenderar för läsning också på FAC. Det är ett steg innan människor kommer till Libyen. Det är många som samlas på uppsamlingsplatser runt om i Nordafrika. Hon har kunnat skildra detta på ett utmärkt sätt.

Anf. 70 KARIN ENSTRÖM (M):

Det är en mycket besvärlig situation både politiskt internt men naturligtvis också för alla de människor som har hamnat i Libyen i händerna på helt samvetsslösa människosmugglare och som egentligen inte har några bra val. Att stanna kvar är inte ett val, att ge sig ut på Medelhavet kan innebära en säker död.

I samband med detta har det också diskuterats frivilliga organisationers roll. Hur nära Libyens kust ska man komma? Är detta en pull factor? Gör man det egentligen lättare för dem som tjänar pengar på att smuggla människor? Det har diskuterats en uppförandekod för dessa NGO:er. Vad är regeringens syn här? Kommer den frågan upp på den här punkten, tror utrikesministern, eller är det en annan diskussion?

Anf. 71 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Detta är en ganska kontroversiell fråga. Än så länge har det inte heller blivit särskilt konkret. >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<<

Anf. 72 ORDFÖRANDEN:

Det finns inte någonting om den frågan i de rådsslutsatser som ska antas och som vi ger mandat till nu. Men jag tycker att det är en adekvat fråga från Karin Enström. Det är en stor diskussion runt omkring. Det har kanske ännu mer att göra med EU:s migrationsdiskussion, som ministern kanske kan kommentera, i samband med slutet på mötet.

Jag konstaterar att det finns stöd för den av regeringen här redovisade ståndpunkten.

Vi går vidare till dagordningspunkten 5, Nordkorea. Det finns också här rådsslutsatser på området.

Anf. 73 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Här är det korta rådsslutsatser som förväntas antas. Regeringen stöder det liggande förslaget som fördömer kärnvapenprogrammet med krav på nedrustning och återbekräftar det som kallas för en kritisk engagemangspolitik. Det understryker vikten av implementering av sanktionerna, betydelsen av mänskliga rättigheter och återupprättande av den interkoreanska dialogen.

Här har spänningen tilltagit till följd av att Nordkorea har genomfört så många robottester, och kärnvapenprogrammet väcker stor oro. Situationen på Koreahalvön är spänd. Det finns också mycket större risk för felbedömningar och misstag. Därför är det viktigt och lägligt att EU diskuterar frågan.

Från regeringens sida fördömer vi i kraftfulla ordalag Nordkoreas återkommande robottester – det har varit tio i år – och kärnvapensprängningar – två under förra året – som strider mot folkrätten och besluten i FN:s säkerhetsråd. Nordkorea uppmanas att avveckla sitt kärnvapenprogram och robotprogram i enlighet med säkerhetsrådsbeslutet.

Efter förra veckans test av vad som kan ha varit en långdistansrobot uppmanade vi återigen Nordkorea att omedelbart vidta steg för en fullständig, verifierbar och oåterkallelig nedmontering av kärnvapen- och missilprogrammen.

Nordkorea har diskuterats i säkerhetsrådet inte mindre än sju gånger i år, och Sverige har deltagit aktivt i dessa överläggningar.

EU är enigt i fördömandet av Nordkoreas agerande. I februari fattade EU beslut om implementering av de sanktioner som FN:s säkerhetsråd beslutade om i november förra året. I april följde EU upp detta med beslut om ytterligare autonoma EU-sanktioner. Dessa sanktioner är utformade på ett sådant sätt att man undviker negativa humanitära konsekvenser.

I juni antog säkerhetsrådet en resolution som innebar att man listade ytterligare ett antal individer och enheter, och detta har nu överförts till

EU-beslut. Här är regeringens hållning att FN:s säkerhetsråds resolutioner om restriktiva åtgärder mot Nordkorea bör föregå antagande av eventuella autonoma restriktiva åtgärder inom EU. Detta bör alltså utgå från FN-politiken, så beslutar vi därefter om EU-sanktioner. Vi tycker att detta bör vara den ordning som gäller.

EU har riktat starka uppmaningar till Nordkorea att leva upp till sina förpliktelser enligt resolutionerna. Om landet inte upphör med sitt agerande kan det bli aktuellt med ytterligare skärpning av sanktionerna. Dessa sanktioner måste dessutom genomföras snabbt och effektivt. >>>

Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen <<<

Utöver implementeringen av sanktionsbestämmelser finns ett stort behov av förtroendeskapande åtgärder och dialog för att åstadkomma någonting som kan bli en varaktig lösning. Vi tror att EU har goda förutsättningar att bidra till det när förutsättningarna är rätt.

Vi tror också att man ska utgå från det som kallas en kritisk engagemangspolitik. Dialog och förtroendeskapande åtgärder är förutsättningar för att få en diplomatisk lösning och minska spänningarna.

Det är bra att den nye sydkoreanske presidenten Moon har signalerat en vilja till detta. Kanske kan EU, när det är efterfrågat, bidra till att föra fram budskap och möjliggöra samtal eller förtroendeskapande åtgärder.

Till sist vill jag säga – så att ni känner till det – att Sverige bidrar till humanitärt stöd till Nordkorea med knappt 24 miljoner kronor under det här året. Detta stöd utgår genom FN och internationella NGO:er och sker på strikt humanitär grund.

>>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen**
<<<Det har bidragit till att ge oss en lite bredare inblick i hur det ser ut.

Anf. 74 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det inte finns några frågor eller synpunkter från nämndens ledamöter. Jag konstaterar att det finns stöd för den av regeringen här redovisade ståndpunkten.

Det finns inga fler dagordningspunkter. Finns det något utöver det som står som på dagordningen som utrikesministern vill lyfta fram för nämnden inför FAC?

Anf. 75 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Vad vi vet blir det en informell lunchdiskussion om migration. Man har bjudit in chefen för UNHCR, Filippo Grandi, och chefen för IOM, William Swing, som ska delta. Det förväntas att fokus kommer att ligga på den centrala Medelhavsrutten. Som sagt vet vi inte om detta med uppförandekoden kan komma upp där. Än så länge har vi ingenting skriftligt och ingenting som vi kan dela med er i nämnden, utan det blir i så fall en del av en informell diskussion under lunchen.

Anf. 76 ORDFÖRANDEN:

Det kan ju i så fall återrapporteras vid kommande möten, så att diskussionen kan följas. Vi tackar för informationen och önskar ministern lycka till på rådsmötet och därefter kanske även något slags sommarledighet!

Innehållsförteckning

§ 1 Jordbruk och fiske.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	1
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 6 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	2
Anf. 7 ORDFÖRANDEN	2
Anf. 8 JESPER SKALBERG KARLSSON (M).....	2
Anf. 9 MIA SYDOW MÖLLEBY (V)	3
Anf. 10 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	3
Anf. 11 JESPER SKALBERG KARLSSON (M).....	3
Anf. 12 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	3
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 14 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	3
Anf. 15 ESKIL ERLANDSSON (C).....	5
Anf. 16 JOHAN HULTBERG (M)	5
Anf. 17 MIA SYDOW MÖLLEBY (V)	6
Anf. 18 LARS-AXEL NORDELL (KD)	6
Anf. 19 MARTIN KINNUNEN (SD)	6
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 21 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	7
Anf. 22 Departementssekreterare MONIKA SCHERE	8
Anf. 23 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	8
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 25 ESKIL ERLANDSSON (C).....	9
Anf. 26 JOHAN HULTBERG (M)	9
Anf. 27 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 28 MIA SYDOW MÖLLEBY (V)	10
Anf. 29 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 30 MIA SYDOW MÖLLEBY (V)	10
Anf. 31 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	10
Anf. 32 Departementssekreterare MONIKA SCHERE	11
Anf. 33 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 34 Departementssekreterare MONIKA SCHERE	11
Anf. 35 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 36 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	12
Anf. 37 ESKIL ERLANDSSON (C).....	13
Anf. 38 JOHAN HULTBERG (M)	13
Anf. 39 MARTIN KINNUNEN (SD)	14
Anf. 40 LARS-AXEL NORDELL (KD)	14
Anf. 41 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 42 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	15
Anf. 43 JOHAN HULTBERG (M)	15
Anf. 44 MARTIN KINNUNEN (SD)	16
Anf. 45 Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S).....	16

Anf. 46	JOHAN HULTBERG (M)	16	2016/17:48
Anf. 47	ORDFÖRANDEN	16	14 juli
Anf. 48	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	16	
Anf. 49	JOHAN HULTBERG (M)	17	
Anf. 50	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	17	
Anf. 51	JOHAN HULTBERG (M)	17	
Anf. 52	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	17	
Anf. 53	ORDFÖRANDEN	17	
Anf. 54	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	17	
Anf. 55	ORDFÖRANDEN	18	
Anf. 56	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	18	
Anf. 57	ORDFÖRANDEN	18	
Anf. 58	Statsrådet SVEN-ERIK BUCHT (S)	18	
Anf. 59	ORDFÖRANDEN	18	
§ 2	Utrikes frågor	20	
Anf. 60	ORDFÖRANDEN	20	
Anf. 61	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	20	
Anf. 62	ORDFÖRANDEN	20	
Anf. 63	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	20	
Anf. 64	KARIN ENSTRÖM (M)	21	
Anf. 65	JOHNNY SKALIN (SD)	21	
Anf. 66	MIA SYDOW MÖLLEBY (V)	21	
Anf. 67	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	22	
Anf. 68	ORDFÖRANDEN	22	
Anf. 69	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	22	
Anf. 70	KARIN ENSTRÖM (M)	23	
Anf. 71	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	24	
Anf. 72	ORDFÖRANDEN	24	
Anf. 73	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	24	
Anf. 74	ORDFÖRANDEN	25	
Anf. 75	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	25	
Anf. 76	ORDFÖRANDEN	25	
Anf. 77	Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S)	25	